

Ylioppilastutkinnon pisteytystyökalu yliopistoille

Taustamuistio

Opiskelijavalintojen uudistaminen -hanke 2017

Huom! Taustamuistiota täydennetään IB-, EB- ja RP/DIA-tutkintojen pisteytyksen osalta vuoden 2017 loppuun mennessä.

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
2 Pisteytystyökalun rakennuspalikat.....	1
2.1 Pisteytettävät arvosanat	1
2.2 Aineiden painotus.....	1
2.3 Huomioitavien aineiden määrä.....	3
2.4 Koriperiaate	3
2.5 Tasapistesäännöt.....	3
2.6 Kynnysehdot.....	4
3 Käsitteet	5
3.1 Pistetaulukko	5
3.2 Poimintamalli	5
3.3 Painotettu aine	5
3.4 Ainekori.....	5
4 Pistetaulukot.....	5
5 Poimintamallit.....	6
6 Painotettu aine.....	6
7 Käytännön esimerkkejä.....	7
7.1 Lääketiede – luonnontieteellisesti painottuva hakupaineala	7
7.2 Saksan kieli – kielipainotteinen ala	8
7.3 Metsätiede – luonnontieteellisesti painottuva ala, jolla ei vastaavaa ylioppilastutkintoainetta	9
7.4 Kulttuurintutkimus – humanistinen ala, jolla ei vastaavaa ylioppilastutkintoainetta.....	10

1 Johdanto

Ylioppilastutkinnon arvosanoja on huomioitu opiskelijavalinnoissa tähän saakka useimmissa aineissa lähtöpistetaulukoiden kautta. Lähtöpisteet on huomioitu yhteenlaskettuna valintakoepistemäärien kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö linjasi vuonna 2017, että jatkossa pääosa opiskelijoista on valittava korkeakouluihin todistusvalinnalla. Nykyiset lähtöpisteytysmallit eivät ole riittäviä todistusvalinnan tarpeisiin erottelukykynsä puolesta. Lisäksi lähtöpisteytysmalleista puuttuu erilaisia painotuksia mahdollistava elementti, joka on todistusvalinnassa keskeistä: on löydettävä keino mitata niitä alakohtaisesti tärkeitä ominaisuuksia, joita tähän saakka on mitattu valintakokeella.

2 Pisteytystyökalun ja todistusvalinnan rakennuspalikat

2.1 Pisteytettävät arvosanat

Arvosanojen pisteytys on rakennettu pisteytystyökalussa siten, että neljästä korkeimmasta arvosanasta (L, E, M, C) on mahdollista saada pisteitä. Yliopistoon valittujen arvosanojen keskiarvo eri aineissa on noin M (Pursiainen & al., 2017) eli alimpien arvosanojen painoarvo on melko pieni. On huomattava, että alimmat arvosanat eivät estä valintaa, mikäli hakija sijoittuu kokonaispisteillään hakijajoukossa riittävän korkealle. Kun todistusvalinnalla on tarkoitus valita kuhunkin hakukohteeseen ylioppilastutkinnossa parhaiten menestyneet, on perusteltua jättää kaksi alinta arvosanaa pisteyttämättä. On muistettava, että hakukohteisiin on tarjolla muitakin väyliä kuin todistusvalinta.

2.2 Aineiden painotus

Todistusvalinnan kannalta ylioppilastutkinnon pisteytyksen tärkein ominaisuus on erottelukykyisyys. Käytettävissä on vain rajallinen määrä arvosanoja laudaturista approbaturiin ja rajallinen määrä aineita. Pisteytystyökalua kehitettäessä on haluttu kunnioittaa ylioppilastutkinnon arvosanoja eikä ottaa käyttöön tutkinnon raakapisteitä. Kyseessä on myös tasapuolisuuskysymys: raakapisteet eivät eri vuosien välillä ole vertailukelpoisia, ja toisaalta

arvosanat ovat aiempaa paremmin vertailtavissa standardoitujen yhteispisteiden keskiarvon (SYK) menetelmän käyttöönoton jälkeen.

Erottelukykyinen pisteytysmalli on monella tapaa ns. epälineaarinen. Tasapistetapausten vähentämiseksi eri aineiden samoista arvosanoista annettavat pistemäärät eroavat. Toisaalta myös arvosanojen väliset etäisyydet pistemäärissä ovat erisuuruisia: laudaturin ja eximian ero pisteissä ei ole sama kuin eximian ja magnan. Pisteytystaulukkoa kokonaisuutena tarkasteltaessa samoja pistemääriä esiintyy siinä melko vähän. Jotta eri aineista olisi mahdollista antaa eri pistemääriä, aineita joudutaan siis arvottamaan. Pisteytystyökalussa arvosanojen pisteytys perustuu kolmelle tekijälle: lukion opetussuunnitelman kurssien määrälle, kyseisen aineen painoarvolle opiskelijavalinnoissa sekä mahdolliselle matemaattiselle painotukselle. Pisteytyksen perustaminen lukion oppimäärään voidaan nähdä oikeudenmukaisena tapana arvottaa oppiaineita: työnteosta palkitaan. Pisteytystä määriteltäessä on huomioitu myös kunkin aineen painoarvo yliopistojen opiskelijavalinnoissa (Pursiainen & al., 2017) tällä hetkellä siten, että yliopistoon hyväksytyjen vähän kirjoittamat aineet ovat saaneet suhteessa lukion oppimäärään pienemmän painoarvon. Tämän lisäksi matemaattisessa pistetaulukossa luonnontieteellisiä teemoja sivuavat aineet ovat saaneet muita korkeammat pisteet.

Kaiken kaikkiaan matematiikan ja äidinkielen painoarvo kaikissa pisteytystyökalun pistetaulukoissa on suuri. Tämä on perusteltua yhtäältä siksi, että nämä menestys näissä aineissa näyttää ennustavan parhaiten tulevaa opintomenestystä (Kupiainen, 2014), ja toisaalta siksi, että useilla aloilla on pulaa matemaattisesta osaamisesta (esim. Pursiainen, Rusanen & Partanen, 2016; Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2017). Matematiikan ja äidinkielen korostuminen pistetaulukoissa kannustaa lukiolaisia panostamaan näihin aineisiin.

Kun todistusvalinnassa ylioppilastutkinnon arvosanat ovat ainoa näyttö hakijan valmiuksista, eri aloilla on suuri tarve hyvinkin eri tyyppisiin painotuksiin. Pisteytyksen joustavuutta on tavoiteltu kehittämällä pisteytystyökalu kiinteän pisteytysmallin sijaan. Pisteytystyökalu tarjoaa elementit kullekin alalle soveltuvaan pisteytykseen. Pisteytystaulukko on tarjolla yleismuodon lisäksi myös kielipainotteisena ja matemaattispainotteisena. Lisäksi hakukohde voi määrittää yhden lisäpisteitä tuottavan painotetun aineen ainerealien ja kielten joukosta.

2.3 Huomioitavien aineiden määrä

Pisteytystyökalussa hakukohteella on mahdollisuus valita, kuinka monta ainetta pisteytyksessä huomioidaan. Huomioitavien aineiden määrä vaikuttaa erottelukyvyn sekä siihen, miten paljon valinnanvaraa hakijalla on ainevalintojen suhteen. Mikäli huomioidaan kuusi ainetta, pisteytys erottelee jopa hakupainealojen opiskelijoita, mutta toisaalta hakijalla on vähemmän valinnanvaraa ainevalinnoissaan. Neljän aineen huomioimisella valinnanvaraa on enemmän mutta erottelukyky kärsii.

2.4 Koriperiaate

Pisteytystaulukossa aineet on jaettu ainekoreihin. Korimalli on otettu käyttöön Ylioppilastutkintolautakunnan ehdotuksesta. Yhdestä korista tulee huomioiduksi vain parhaat pisteet tuottava aine.

Korimallin etuna on se, että hakijalta ei automaattisesti huomioida tämän parhaita arvosanoja aineesta riippumatta, vaan yliopisto päättää, mitä aineita kussakin hakukohteessa painotetaan. Korimalli mahdollistaa myös laaja-alaisemman osaamisen huomioimisen, kun huomioiduksi voi tulla samanaikaisesti niin matemaattista osaamista, kieliosaamista kuin reaaliaineiden osaamistakin. Perustaulukossa ainereaalit on jaettu kahteen koriin siten, että ylioppilastutkinnossa yleisimmin kirjoitetut aineparit ovat eri koreissa ja voivat tulla siten huomioiduksi.

2.5 Tasapistesäännöt

Hakukohteissa on varauduttava tilanteisiin, joissa hakijat päätyvät tasapisteisiin. Erityisesti hakupainealoilla on todennäköistä, että pisteytystyökalun erottelukyvystä huolimatta samaan pistemäärään päätyy useita hakijoita. Tasapistesääntöjä voi määrittää useita. Tasapisteisiin päätyneet hakijat voidaan erotella hakukohdekohtaisesti määriteltyjen aineiden arvosanojen perusteella. Aineita voidaan myös niputtaa tasapistesäännöksi (esimerkiksi parhaan ainereaalin

arvosana tai parhaan pitkän kielen arvosana). Mikäli useat tasapistesäännöt eivät riitä, voidaan harkita myös ylioppilaskokeen raakapisteiden käyttämistä. Tämä voi tulla kyseeseen lähinnä hakupainealojen yhteisvalinnassa. Raakapisteitä tulee käyttää erittäin harkiten, sillä ne eivät ole täysin vertailukelpoisia eri tutkintokertojen välillä ja kansainvälisten ylioppilastutkintojen (IB, EB ja RP) suorittajat eivät tule niitä tarkasteltaessa huomioiduksi.

Varsinaisten tasapistesääntöjen lisäksi hakukohteiden on syytä määrittää, miten toimitaan, mikäli tasapistesäännötkään eivät erottele hakijoita. Valintakriteereissä voidaan kuvata tilanne esimerkiksi siten, että todistusvalinnan aloituspaikkojen määrä ilmaistaan muodossa "enintään N opiskelijaa, jonka jälkeen paikat täytetään valintakoevalinnalla". Tasapistetilanne voidaan ratkaista myös niin, että tasapistesääntöjen soveltamisen jälkeen hyväksytään kaikki tasapisteissä olevat hakijat. Todistusvalinnan valintaperusteissa olisi syytä mainita lisäksi seuraava: Mikäli todistusvalinnan aloituspaikkoja jää täyttämättä, paikat voidaan täyttää valintakokeen perusteella tai muiden väylien kautta hakeneiden joukosta. Mikäli valintakokeen perusteella tai muiden väylien kautta hyväksyttävälle varattuja paikkoja jää täyttämättä, paikat voidaan täyttää ylioppilastodistuksen perusteella.

2.6 Kynnysehdot ja vähimmäispistemäärä

Pisteytystyökalun sovellutukset eivät useimmissa tapauksissa takaa sitä, että valittu hakija olisi suorittanut tietyn aineen tutkinnon. Valituksi voi tulla esimerkiksi ilman painotetuksi aineeksi määritellyn aineen suorittamista erityisesti vähemmän suosituilla aloilla, mikäli hakijan muut pisteet ovat riittävän korkeat.

Hakukohde voi määrittää todistusvalinnalle kynnysehtoja. Tämä tarkoittaa sitä, että todistusvalinnassa huomioidaan vain tietyn kynnysehdon täyttävät opiskelijat. Kynnysehtona voi olla esimerkiksi tietyllä arvosanalla suoritettu pitkän matematiikan ylioppilaskoe tai suoritettu ylioppilaskoe jossakin tietyssä kielessä.

Hakukohteen on hyvä määrittää vähimmäispistemäärä. Tullakseen todistusvalinnassa hyväksytyksi hakijan on saavutettava vähintään x pistettä.

3 Käsitteet

3.1 Pistetaulukko

Pistetaulukko määrittää, kuinka paljon pisteitä kunkin aineen kukin arvosana tuottaa.

3.2 Poimintamalli

Poimintamalli määrittää, mitkä aineet voivat tulla pistetaulukosta huomioiduksi.

3.3 Painotettu aine

Painotettu aine on hakukohteen määrittämä aine, josta saa normaalia enemmän pisteitä.

Painotettu aine on käytössä vain osassa poimintamalleista.

3.4 Ainekori

Ainekori on pistetaulukossa rajattu kokonaisuus, josta huomioidaan poimintamallissa määritellyllä tavalla parhaat pisteet tuottava aine.

4 Pistetaulukot

Pisteytystyökalu sisältää kolmevaihtoehtoista pistetaulukkoa: perustaulukon, kielitaulukon ja matemaattisen taulukon. Hakukohde päättää, mitä pisteytystaulukkoa haluaa käyttää.

Perustaulukko ja kielitaulukko eroavat keskenään vain korirakenteen puolesta. Verrattuna muihin taulukoihin matemaattisessa taulukossa on luonnontieteellisten aineiden korkeammat pistekertoimet sekä lisäksi matematiikka (pitkä tai lyhyt) tulee aina huomioiduksi.

Pisteytys pohjautuu lähtökohtaisesti lukion opetussuunnitelman kurssimääriin (pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit), joiden perusteella on muodostettu kertoimet, joiden avulla

pistemäärä lasketaan. Matematiikan ja äidinkielen osalta kertoimet ovat hieman muita aineita korkeammat, matemaattisessa taulukossa lyhyellä matematiikalla hieman alempi kerroin. Matemaattisessa taulukossa kertoimiin vaikuttavat aineen matemaattis-luonnontieteelliset elementit. Perinteisillä luonnontieteellisillä ainerealeilla eli fysiikalla, kemialla ja biologialla on siinä muita korkeammat kertoimet, myös maantieteellä ja psykologialla on niiden luonnontieteellisten osa-alueiden ansiosta hieman korotettu kerroin. Lisäksi pisteytyksessä on otettu huomioon aineiden keskimääräinen painoarvo opiskelijavalinnoissa: selvästi alle kymmenen prosenttia yliopistoihin valituista on kirjoittanut uskonnon, elämäntutkimustiedon ja filosofian (Pursiainen & al., 2017). Tämän vuoksi näiden aineiden kertoimia on hieman laskettu. Niissä hakukohteissa, joissa jokin näistä aineista on tärkeä, kannattaa se valita painotetuksi aineeksi.

Ylioppilastutkinnon aineet on jaettu pistetaulukoissa ainekoreihin (ks. tarkemmin luku 2.4 *Koriperiaate*). Yhdestä ainekorista voi tulla huomioiduksi yksi, parhaat pisteet tuottava aine.

5 Poimintamallit

Pisteytystyökalussa on yhteensä kahdeksan poimintamallia, neljä yhteistä perustaulukolle ja kielitaulukolle ja neljä matemaattiselle taulukolle. Hakupainepoimintoja eli kuuden aineen poimintamalleja suositellaan käytettäväksi erittäin harkiten, vain silloin, mikäli viiden aineen poimintamalli ei tuota järkevällä tasapistesääntöjen määrällä riittävää erottelua hakijoihin.

Pisteytystyökalu tarjoaa poimintamalleja erityyppisille hakukohteille. Valmiiden poimintamallien käyttöä suositellaan vahvasti, mutta perustelluista syistä hakukohteen on mahdollista luoda pistetaulukoihin pohjautuva oma poimintamallinsa.

6 Painotettu aine

Hakukohde voi määrittää yhden aineen painotetuksi aineeksi, mikäli valittu poimintamalli sen sallii. Painotettu aine voi olla mikä tahansa ainereaali tai kieli. Kieli voi olla yleisesti paras

arvosana kieliaineissa, paras pitkän kielen arvosana, tietyn kielen arvosana (esim. minkä tahansa tason saksa) tai tietyn kielen tietyn tason arvosana (esim. pitkä saksa).

Kun painotetuksi aineeksi valitaan ainereaali, se poistetaan alkuperäisestä ainekorista ja koriin jää poimittavaksi muita aineita. Täten huomioiduksi voi tulla ainekorin toiseksi parhaat pisteet tuottava aine. Jos esimerkiksi perustaulukossa painotetuksi aineeksi valitaan filosofia, ainereaalit 1 -korista voi tulla huomioiduksi biologia, historia tai terveystieto. Kun painotetuksi aineeksi valitaan kielen taso, tasoa ei poisteta kielikorista, vaan toinen saman tasoinen kieli voi tulla huomioiduksi, kunhan kyse on eri kieliaineesta. Jos esimerkiksi painotetuksi aineeksi valitaan pitkä saksa, kielikorista voi tulla huomioiduksi esimerkiksi pitkä englantia.

7 Käytännön esimerkkejä

Seuraavassa on muutamia esimerkkejä siitä, miten pisteytystyökalua voi soveltaa eri tyyppisissä hakukohteissa. On huomioitava, että esimerkkien ainoa tarkoitus on havainnollistaa työkalun käyttöä ei niinkään toimia suosituksina. Hakukohteet voivat siis itse muodostaa pisteytyksensä periaatteet pisteytystyökalun avulla.

7.1 Lääketiede – luonnontieteellisesti painottuva hakupaineala

Valitse pistetaulukko. Luonnontieteellisesti painottuvalla alalla on syytä valita matemaattinen taulukko.

Valitse poimintamalli. Koska kyseessä on hakupaineala, "*Hakupainepoiminta*" on mahdollinen. Ennen mallin valitsemista on syytä varmistaa, riittäisikö viiden aineen poimintamalli.

Määritä painotettu aine. Hakukohteessa on perinteisesti haluttu mitata biologian, kemian ja fysiikan osaamista. Painotetuksi aineeksi voidaan valita kemia, jolloin myös fysiikka tulee huomioiduksi, jonka lisäksi ainereaalikorissa sijaitseva biologia tuottaa korin korkeimmat pisteet.

Mitä hakijalta huomioidaan. Edellä mainittujen päätösten jälkeen hakijalta tulee huomioiduksi arvosanat seuraavissa aineissa:

- Äidinkieli
- Matematiikka
- Kemia (painotettu aine)
- Fysiikka (matemaattiset ainereaalit)
- Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: biologia, filosofia, historia, maantiede, psykologia, terveystieto, uskonto/elämänkatsomustieto tai yhteiskuntaoppi (ainereaalit)
- Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: pitkä kieli, keskipitkä kieli tai lyhyt kieli (kielet)

Määritä tasapistesäännöt. Hakupainealalla on syytä määritellä useita tasapistesääntöjä.

Tasapisteissä olevat hakijat voitaisiin erotella esimerkiksi seuraavien aineiden arvosanoilla seuraavassa järjestyksessä: 1. pitkä matematiikka, 2. biologia; 3. kemia; 4. fysiikka; 5. pitkä kieli. Lisäksi testilaskelmien perusteella on syytä harkita ylioppilastutkinnon raakapisteiden käyttöönottoa tasapisteiden erottelussa.

Määritä mahdolliset kynnysehdot. Hakupainealalla kynnysehtoja ei yleensä ole tarpeen määrittää: hakijat ovat riittävän kovatasoisia, jolloin ilman tarpeellisia tutkintoja hakija ei tule valituksi.

7.2 Saksan kieli – kielipainotteinen ala

Valitse pistetaulukko. Kielialalla on syytä valita kielitaulukko.

Valitse poimintamalli. Koska hakukohteella on alaa vastaava ylioppilastutkinto, on syytä valita "Painotettu poiminta", jolloin on mahdollisuus valita painotettu aine.

Määritä painotettu aine. Painotetuksi aineeksi voidaan valita Pitkä saksa. Tällöin palkitaan erityisesti pitkän oppimäärän suorittamisesta. On huomattava, että hakukohteeseen voi tulla valituksi todistusvalinnalla myös ilman painotetun aineen suorittamista eli tässä tapauksessa

myös lyhyen saksan kirjoittaja voi tulla valituksi, mikäli hänen pistemääränsä riittää hakijajoukossa riittävän korkealle.

Mitä hakijalta huomioidaan. Edellä mainittujen päätösten jälkeen hakijalta tulee huomioiduksi arvosanat seuraavissa aineissa:

- Äidinkieli
- Pitkä saksa (painotettu aine)
- Kolme parhaat pisteet tuottavaa seuraavista
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: pitkä tai lyhyt matematiikka, fysiikka tai kemia (matemaattiset aineet)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: biologia, filosofia, historia, maantiede, psykologia, terveystieto, uskonto/elämäkatsomustieto tai yhteiskuntaoppi (ainereaalit)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: pitkä kieli, keskipitkä kieli tai lyhyt kieli (kielet 1)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: pitkä kieli, keskipitkä kieli tai lyhyt kieli (kielet 2; eri kieli kuin edellä)

Määritä tasapistesäännöt. Tasapistesääntöjä on syytä määritellä muutamia. Tasapisteissä olevat hakijat voitaisiin erotella esimerkiksi seuraavien aineiden arvosanoilla seuraavassa järjestyksessä: 1. Pitkä saksa; 2. Lyhyt saksa; 3. Äidinkieli.

Määritä mahdolliset kynnyshdot. Koska kielialalla oletetaan valittujen osaavan kyseistä kieltä, voidaan kynnyshdoksi todistusvalinnassa huomioimiseksi määrittää tutkinto saksan kielessä (miltä tahansa tasolta).

7.3 Metsätiede – luonnontieteellisesti painottuva ala, jolla ei vastaavaa ylioppilastutkintoainetta

Valitse pistetaulukko. Luonnontieteellisellä alalla on syytä valita matemaattinen taulukko.

Valitse poimintamalli. Koska hakukohteella ei ole alaa vastaavaa ylioppilastutkintoa, voidaan valita "*Laaja-alainen poiminta*". Myös "*Suppea poiminta*" olisi mahdollinen.

Määritä painotettu aine. Poimintamalli ei sisällä painotettua ainetta, joten sitä ei määritetä.

Mitä hakijalta huomioidaan. Edellä mainittujen päätösten jälkeen hakijalta tulee huomioiduksi arvosanat seuraavissa aineissa:

- Äidinkieli
- Matematiikka
- Kolme parhaat pisteet tuottavaa seuraavista
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: fysiikka tai kemia (matemaattiset ainereaalit)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: biologia, filosofia, historia, maantiede, psykologia, terveystieto, uskonto/elämänkatsomustieto tai yhteiskuntaoppi (ainereaalit)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: pitkä kieli, keskipitkä kieli tai lyhyt kieli (kielet)

Määritä tasapistesäännöt. Tasapistesääntöjä on syytä määritellä muutamia. Tasapisteissä olevat hakijat voitaisiin erotella esimerkiksi seuraavien aineiden arvosanoilla seuraavassa järjestyksessä: 1. Pitkä matematiikka; 2. Lyhyt matematiikka.

Määritä mahdolliset kynnysehdot. Kynnysehtoa ei ole tarpeen määrittää.

7.4 Kulttuurintutkimus – humanistinen ala, jolla ei vastaavaa ylioppilastutkintoainetta

Valitse pistetaulukko. Alalla ei ole kielellistä eikä matemaattista painotusta, joten on syytä valita perustaulukko.

Valitse poimintamalli. Koska hakukohteella ei ole alaa vastaavaa ylioppilastutkintoa, ja se ei ole erityisen paineinen ala (riippuen yliopistosta), voidaan valita "*Suppea poiminta*". Myös "*Laaja-*

alainen poiminta" olisi mahdollinen. Valintaan näiden poimintamallien välillä vaikuttaa paitsi erottelukyvyn riittävyys myös se, missä määrin matemaattisesta osaamisesta halutaan palkita: laaja-alaista poimintaa käytettäessä matemaattisten aineiden ainekori tulee huomioiduksi kaikilta, suppeassa poiminnassa se on vaihtoehtoinen muille ainekoreille.

Määritä painotettu aine. Poimintamalli ei sisällä painotettua ainetta, joten sitä ei määritetä.

Mitä hakijalta huomioidaan. Edellä mainittujen päätösten jälkeen hakijalta tulee huomioiduksi arvosanat seuraavissa aineissa:

- Äidinkieli
- Kolme parhaat pisteet tuottavaa ainetta seuraavista:
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: pitkä tai lyhyt matematiikka, fysiikka tai kemia (matemaattiset aineet)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: biologia, filosofia, historia, terveystieto (ainereaalit 1)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: maantiede, psykologia, uskonto/elämänkatsomustieto tai yhteiskuntaoppi (ainereaalit 2)
 - Parhaat pisteet tuottava aine seuraavista: pitkä kieli, keskipitkä kieli tai lyhyt kieli (kielet)

Määritä tasapistesäännöt. Tasapistesääntöjä on syytä määritellä muutamia. Tasapisteissä olevat hakijat voitaisiin erotella esimerkiksi äidinkielen arvosanoilla.

Määritä mahdolliset kynnysehdot. Kynnysehtoa ei ole tarpeen määrittää.

Lähteitä

Kupiainen, S. (2014). ”Hakija valintojen pyörteessä”. Ylioppilastutkinnon arvosanojen hyödyntäminen korkeakoulujen opiskelijavalinnassa. Seminaari korkeakoulujen opiskelijavalintojen uudistamisen etenemisestä 28.10.2014. Powerpoint-esitys.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2017. Gaudeamus igitur - ylioppilastutkinnon kehittäminen. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:16.

Pursiainen, J., Rusanen, J. & Partanen, S. (2016) Lukion tärkein ainevalinta? Dimensio 4/2016

Pursiainen, J. & al. (2017). Lukion ainevalinnat ja opiskelijarekrytointi. Diasarja.
<http://www.oulu.fi/avain/node/46223>.